



JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Kohalikud omavalitsused

Meie 04.04.2025

nr 21-3/25/3172-1

Kohalike omavalitsuste sisend lairiba toetusmeetme aadresside korrastamisse

Austatud kohaliku omavalitsuse juht

Justiits- ja Digiministeerium (JDM) koostöös Riigi Tugiteenuste Keskuse (RTK) ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametiga (TTJA) on ette valmistamas järjekorras viiendat toetusmeetet lairiba juurdepääsuvõrkude rajamiseks, mis on kavas viia ellu perioodil 2025 kuni 2029 ning mille eelarve on 45 miljonit eurot ja mida rahastatakse Euroopa Regionaalarengu Fondist.

Abikõlblike aadressiobjektide hulka hõlmatakse kõik maalistes ja väikelinnalistes asustusüksustes asuvad aadressiobjektid, kus täna puudub vähemalt 100 Mbit/s püsiühendus ja kuhu erainvesteeringute ning pooleliolevate toetusmeetmete toel ei ole kavas seda kuni 2029. aastani rajada.

Toetust on kavas anda väga suure läbilaskevõimega juurdepääsuvõrkude rajamiseks, mis võimaldavad tipptunnitingimustel 1 Gbit/s allalaadimiskiirust.

Kolmanda toetusmeetme kogemus

Enne kolmanda¹, taasterahastust rahastatud, toetusmeetme käivitamist kaasati kohalikud omavalitsused (KOV) asustusüksuste prioriseerimiseks ja sotsiaal-majanduslikult oluliste aadressiobjektide nimetamiseks².

Prioriseerimise käigus oli KOVidel võimalik kitsendada abikõlblikku ala ning suunata toetust taotlemaid sideettevõtjaid valima liitumise võimalust saavaid aadresse kindlate piirkondade (külad, alevikud) hulgast.

Sotsiaal-majanduslikult oluliste aadressiobjektide nimetamise eesmärk oli tagada ühendus neile asutustele ja ettevõtetele, mis on piirkondade elujõulisuseks kõige olulisemad.

Kolmanda toetusmeetme kogemus näitas, et kuigi paljud KOVid panustasid asustusüksuste prioriseerimisse ja sotsiaal-majanduslikult oluliste aadressiobjektide nimetamisse, siis toetuse taotlusi esitati kiiremini ja rohkem nendes KOVides, kus üks või teine nimetatud tegevustest oli tegemata. Toetuse taotlejad on andnud tagasisidet, et toetuse taotlemist raskendasid järgmised asjaolud:

- KOVide poolt tehtud asustusüksuste prioriseerimine tehti väga kitsalt, keskendudes väga hajaasustusele;

¹ <https://rtk.ee/lairiba>

² <https://adr.rik.ee/mkm/dokument/12232163> ja <https://adr.rik.ee/mkm/dokument/13967986>

- Sotsiaal-majanduslikult oluliste aadressiobjektide asumine liiga kaugel külakeskustest ning olemasolevast side baasvõrgust.

Nimetatud asjaolusid võimendasid piirangud toetuse suurusele (maksimaalselt 3 000 €/aadress) ja toetuse osakaalule (70 - 95%), mille tõttu ei olnud toetuse taotlejatel parimagi tahtmise korral majanduslikult võimalik KOVide soovidega kookõlas juurdepääsuvõrke rajada. Oli mitmeid juhtumeid, kus toetuse taotlus esitati ilma sotsiaal-majanduslikult oluliste aadressiobjektideta, mille kaasamine oli määruse kohaselt kohustuslik. Kui sellele tähelepanu juhiti ja paluti esitatud taotlust korrigeerida, siis enamikel juhtudel võttis taotleja oma taotluse tagasi.

Kohalike omavalitsuste sisend aadresside korrastamiseks

Kuna planeeritavas viiendas toetusmeetmes on toetuse osakaal jätkuvalt maksimaalselt 70%, siis sellest tulenevalt on JDM otsustanud mitte jätkata asustusüksuste prioriseerimise ja sotsiaal-majanduslikult oluliste aadressiobjektide nimetamisega.

Küll aga soovime koostöös KOVidega jätkuvalt adresseerida probleemi, mis seostub tühjade hoonete, garaažide, sarnaste aadressidega lähestikku paiknevate hoonetega, suvilakooperatiividega ja muude taoliste hoonete ja piirkondadega, kus kohalik omavalitsus ei näe vajadust lairibataristu rajamiseks.

Käesolevale kirjale on lisatud tabel (lisa 1), kus on loetletud kõik abikõlblikud aadressiobjektid, kuhu kavandatava toetusmeetme raames on praeguse seisuga võimalik toetust taotleda. Tabelis olevad aadressiobjektid on **maalistes ja väikelinnalistes asustusüksustes asuvad** aadressiobjektid, kus täna puudub **vähemalt 100 Mbit/s kiirusega püsiühendus** ja kuhu seda ei ole kavas ka erainvesteeringute või käimasoleva taasterahastu toetusmeetmega rajada.

Palume KOVidel soovi korral edastada JDMile info nende aadresside kohta, mille osas te ei pea vajalikuks neile liitumise võimaluse loomist juurdepääsuvõrguga. Oma analüüsis võite muuhulgas lähtuda järgmistest asjaoludest:

- Kas tegemist on hoonega, mis asub suvilapiirkonnas ja kus aastaringselt elanikke ei ole? (Sellele viitab tihti aadressis olev tähis „AÜ“.)
- Kas tegemist on garaažidega?
- Kas tegemist on tühja ja/või pöördumatult lagunenud hoonega (korterimaja, tööstushoone, laut jne), kuhu suure tõenäosusega lähiaastatel mingit elu- ega äritegevust ei teki?
- Kas tegemist on hoonega, mis mõnel muul põhjusel ei vaja püsiühendust?

Sellise info edastamine JDMile ei ole KOVidele kohustuslik. Kui KOV otsustab seda mitte teha, siis ei ole vaja käesoleva kirjale vastata ning selle tulemusel jäävad kõik tabelis olevad teie KOVi aadressiobjektid abikõlblike aadressiobjektide nimekirja.

Kui aga soovite omapoolse sisendi JDMile edastada, siis palume teil täita käesoleva kirja lisa 2 olev tabel.

Tabeli täitmiseks palume muutmata kujul kopeerida käesoleva kirja lisa 1 olevast tabelist rohelistes tulpades olevad aadressiandmed lissasse 2. Kõik KOVi poolt lisa 2 esitatud aadressid eemaldatakse abikõlblike aadresside nimekirjast ning tulevase toetusmeetme taotlusvoorudes ei saa neile toetust taotleda.

Palume KOVidel saata oma sisend ametlikult allkirjastatult JDMile hiljemalt 9. maiks 2025.a.

Täiendavate küsimuste korral palume pöörduda JDM digitaristu- ja küberturvalisuse osakonna sideturgude talituse nõuniku Raigo Iling'u poole (raigo.iling@justdigi.ee; +372 5594 1997).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister